

MAGYARORSZÁG

Erich Maria Remarque Budapesten

Beszélgetés a „Nyugaton a helyzet változatlan” világhírű írójával

(A Magyarország tudóstíjótól.)
Bozontos, nagy, szőke szemöldöke alatt összecsapó kutató kék szemét, aztán ráfeledkezik a hegyoldal mérgező zöld gesztenyefáinak fehér és piros virágyertyáira ebben az égő, fülledt nyáreleji délelőttben. Barna-piros arca kicsit kutatva fordul felém aztán és összébbvonva derekán a hollyós, bő fürdőköpenyt, mosolyogva kérdi:

— Honnét ismert rám?

Mondom, hogy képeken láttam, ritkán ugyan, mindig abban a merov, szembenéző pózban, mely a „Nyugaton a helyzet változatlan” reklámlapjairól szuggerálta az emberbe: ez az ember mindenkinél többet látott a háborúban. Ez az ember: Erich Maria Remarque.

— Most persze beszélgetnünk kellene — mondja és cigarettára gyújt, óvatosan tartva ideges, nikotin-sárga ujjai közt a karesú dohányrudacsakát — nem szeretek interjúkat adni, évek óta nem adtam. Azt se szeretem, ha fényképeznek, négy éve nem készült rólam kép. A fotografálás szerencsétlenséget hoz!

— Nem kell interjú, — mondom — csak beszéljünk.

— Jó, — válaszolja — az sokkal kellemesebb is. Mert az interjúnak bizonyára az volna az első kérdése: mit csinál Budapesten? Bizony Isten nem tudom, hogy mit csinállok. Semmit. És fürdöm egy kicsit, a reumám ellen. Egészen véletlenül jöttem ide. Bécsben voltam. Hallom, hogy Budapest. Itt még sohse voltál, mondom magamnak. És eljöttem.

— Tetszik?

— Gyönyörű, de ezt maga sokkal jobban tudja. Csak három napja vagyok itt, alig láttam valamit. Igen hálás lennék, ha megmondaná, hogy hol a mennek.

Budapesti kalauz, öt tömör mondatban, néhány név és telefonszám a cigarettás dobozon.

— Köszönöm, — mondja — ez nagyon jó. De szeretnék vidékre is menni. Készen áll az utam látni a magyar-

ja, éveken át. És ezért beszélgetek szívesen magával. Maga is riporter, én is. Azzal a különbséggel, hogy nekem már sikerült. Szerencsém volt. Ez valahogy úgy van, mint a nappal; hirtelen rávetődik az emberre és akkor észreveszik.

Kicsit gondolkodik, egy újabb ciga-

— Még nincsen.

— Németország?

— Itt éve nem voltam ott. Svájcban élek. Locarno mellett van egy kis házam. Igen csinos, mondják. Hogy miért kellett eljőnnöm Németországból. Azt ők sem tudják talán.

— Politika?

Erich Maria Remarque a Gellért-szálloda teraszán

rettára gyújt a még égőről és folytatja:

— Tudja, félek az interjútól, de nem tagadhatom meg, mert azt mondanák: na persze, ez a Remarque, fölvitte az Isten dolgát, most már nem áll szóba senkivel. Azért félek tőle, mert mit mondjak? Az író, újságíró is csak olyan ember, mint a többi. Dolgozik, mestersége van, mint a szabónak, vagy suszternek. Ő sem tud mást, mint a maga szakmáját. És erről beszéljek füllengős, költői és légius mondatokban? Miért? Hogy kinevessen aztán? Mint én azokat a felfuvalkodott kakasokat és hülyéket, akiket riporter koromban ismertem és akik világfontos kérdésekről értekeztek cikkeimben a nagyközönség számára.

— Isten mentsen tőle. A politika csak árt a művészetnek. Az ember legyen író, vagy riporter, legyen szemé, lásson mindent, de ne politizáljon. Persze megcsik, hogy aztán valamelyik könyvével politikát csinál, de ezt akaratlanul tegye, mert az ilyen szándék megöli a művészetet. Én sem akartam politizálni a „Nyugaton a helyzet változatlan”ban. Beletúr simán hátrafértült szőke hajába és kicsit ülmos, jóleső hangon mondja:

— Annyi jobb dolog van a világon, mint a politika, miért ragaszkodjék hát hozzá az ember?

Aztán a magyar irodalom.

— Úgy látom, — mondja — hogy a magyar irodalom most kezd nemzet-

„Nyugaton a helyzet változatlan” sorra jöttek az soha többet nem abba. Mit tag: egy kicsit, de igazságuk van abba, hiszen. G: remekműveket.

— Az ember, zik, dolgozzék, állás nélkül. I nem is lehet él: ső siker után ti kerül neki sem fog jól lenni. E azért az egy-k volt élni.

— Azt azonban nek, hogy legy: író. Három ok: ja-látni az éle lesz, harmadsz: sabb — megtan nem százszáza fogja túlbecsül ség nélkül meg kái gyöngébbik régen a szerke rebbenés nélkül hasábokat, mer mert — utólag nem fért.

„Megint rágy: — Mennyit é: — Harminc-n nap. Sok! De hozzá:

Aztán lassan Remarque, a »A tozatlan« szerz golygós, pirosa ésavargó. Kem:

— A viszont: lassan megindt: penyében, nag: hóna alatt a fi: garéttázva a n: ráérő, sütkérez: lágsiker súlyár: rú inkognitoba: máját fürdettl.

Oszkár: kihallga: a k

A Magyar T: A kormányz: délelőtt kihall: porosz királyi

A kihallgatá: felesége villás: a királyi herce: villásreggelin: Quast, a Johar: járja, Macken: nemet követ: báró Feilitzsch: lovagrend mag: mardéna

AGYARORSZÁG

h Maria Remarque Budapesten

tés a „Nyugaton a helyzet változatlan”
világhírű írójával

(a tudósítójától.)
szőke szemöldöke
tő kék szemét, az-
hegyoldal mérge-
s: fehér és piros
en az égő, fülledt
en. Barna-piros
fordul felém az-
a derekán a boly-
nyt, mosolyogva

rám?
peken láttam, rit-
abban a merov,
mely a »Nyuga-
atlan» reklámlap-
z emberbe: ez az
többet látott a há-
ber: Erich Maria

szólgetnünk kelle-
igarettára gyujt,
ges, nikotin-sárga
dohányrudacsát
terjút adni, évек
se szeretem, ha
éve nem készült
afálás szerencsét-

ú, — mondom —

— az sokkal kel-
z interjúnak bizo-
első kérdése: mit
Bizony Isten nem
nállók. Semmit. És
a reumát ellen.
jöttem ide. Bécs-
1, hogy Budapest.
mondom magam-

ezt maga sokkal
három napja va-
m valamit. Igen
egmondaná, hogy

öt tömör mondat-
telefonszám a ci-

mondja — ez na-
k vilékre is men-
látja a magyari-

ja, éveken át. És ezért beszélgetek szí-
vesen magával. Maga is riporter, én
is. Azzal a különbséggel, hogy nekem
már sikerült. Szerencsém volt. Ez va-
lahogy úgy van, mint a nappal; hir-
telen rávetődik az emberre és akkor
észreveszik.

Kicsit gondolkodik, egy újabb ciga-

— Még nincsen.

— Németország?

— Hat éve nem voltam ott. Sváj-
ban élek. Locarno mellett van egy kis
házam. Igen csinos, mondják. Hogy
miért kellett eljőnnöm Németorszá-
ból. Azt ők sem tudják talán.

— Politikai?

Erich Maria Remarque a Gellért-szálloda teraszán

rettára gyujt a még égőről és foly-
tatja:

— Tudja, félek az interjútól, de nem
tagadhatom meg, mert azt mondanák:
na persze, ez a Remarque, fölvitte az
Isten dolgát, most már nem áll szóba
senkivel. Azért félek tőle, mert mit
mondjak? Az író, újságíró is csak
olyan ember, mint a többi. Dolgozik,
mestersége van, mint a szabónak,
vagy suszternek. Ő sem tud mást,
mint a maga szakmáját. És erről be-
széljek fellengős, költői és légius
mondatokban? Miért? Hogy kinevessen
aztán? Mint én azokat a felfuvalko-
dott kakasokat és hülyéket, akiket
riporter koromban ismertem és akik
világotmentő kérdésekről értekeztek
cikkeimben a nagyközönség szűkebb

— Isten mentsen tőle. A politika
csak árt a művészetnek. Az ember
legyen író, vagy riporter, legyen sze-
mle, lásson mindent, de ne politizál-
jon. Persze megesk, hogy aztán va-
lamelyik könyvével politikát csinál,
de ezt akaratlanul tegye, mert az
ilyen szándék megüli a művészetet.
En sem akartam politikát a »Ny-
ugaton a helyzet változatlan»-ban.

Beléltúr simán hátraféssült szőke ha-
jába és kicsit álmos, jóleső hangon
mondja:

— Annyi jobb dolog van a világon,
mint a politika, miért rágaszkodjék
hát hozzá az ember?

Aztán a magyar irodalom.

— Úgy látom, — mondja — hogy a
magyar irodalom most kezd nemzet-

»Nyugaton a helyzet változatlan» után
sorra jöttek az emberek: ilyen jót
soha többet nem fog írni. Hagyja is
abba. Mit tagadjam, megrendültem
egy kicsit, de aztán rájöttem, hogy
igazságuk van, és mégsem hagyom
abba, hiszen Goethe sem írt örökke
remekműveket.

— Az ember, az íróra is vonatko-
zik, dolgozzék, szakadatlanul és meg-
állás nélkül. Hiszen munka nélkül
nem is lehet élni. Lehet, hogy az el-
ső siker után tíz esztendőig nem si-
kerül neki semmi, de aztán megint
fog jót írni. És ha nem? Már csak
azért, az egy könyvért is érdemes
volt élni.

— Azt azonban ajánlom minden író-
nak, hogy legyen néhány évig újság-
író. Három okból: először megtanul-
ja látni az életet, másodsor- itéleté
lesz, harmadszor — és ez a legfonto-
sabb — megtanulja, hogy amit leírt,
nem százszázalékig szentírás; nem
fogja túlbecsülni önmagát és nehéz-
ség nélkül meg tud majd válni műn-
kái gyöngébbik részétől, épügy, mint
régén a szerkesztőségben, ahol szem-
rebbelés nélkül húzott ki cikkeiből
hasábot, mert nem fért a lapba és
maradt — utólag rájött: jobb is, — hogy
nem fért.

— Megint rágyujt.

— Mennyit dohányzik?

— Harminc-negyven szivart, egy
nap. Sok? Dehogy, csak tudni kell
hozzá.

Aztán lassan feláll Erich Maria
Remarque, a »Nyugaton a helyzet vál-
tozatlan» szerzője, ez a szerény, mo-
golygós, pirosarcú, szőkehajú világ-
csavargó. Keményen kezelszortunk.

— A viszontlátásra, — mondja és
lassan megindul ibolyaszínű fürdőkö-
penyében, nagy rakás újságjával a
hátrafelé, csöndesen a napfényben, akár a többi
ráérő, sütkérező fürdővendég, egy vi-
lágsiker súlyával a vállán, de szigo-
rú inkognitóban, hiszen csak a reu-
máját fürdetti.

Hertelendy István

Oszkár porosz-herceget kihallgatáson fogadta a kormányzó

A Magyar Távirati Iroda jelenti:
A kormányzó szombaton, május 9-én
délelőtt kihallgatáson fogadta Oszkár
porosz királyi herceget.

A kihallgatás után a kormányzó és
felesége villásröggelin látta vendégül
a királyi herceget. Résztvettek még a
villásröggelin: Hans-Henning von
Quast, a Johannita lovagrend kancellá-
rja, Mackensen György budapesti
német követ és felesége, valamint
báró Feilitzsch Berthold, a Johannita
lovagrend magyar csoportjának kom-
mandóra.

ne — mondja és cigarettára gyújt, óvatosan tartva ideges, nikotin-sárga ujjai közt a karsú dohányrudacsát — *nem szeretek interjút adni, évek óta nem adtam. Azt se szeretem, ha fényképeznek, négy éve nem készült rólam kép. A fotografálás szerencsétlenséget hoz!*

— *Nem kell interjú, — mondom — csak beszéljessünk.*

— Jó, — válaszolja — az sokkal kellemesebb is. Mert az interjúnak bizonyára az volna az első kérdése: *mit csinál Budapesten? Bizony Isten nem tudom, hogy mit csinállok. Semmit. És fürdöm egy kicsit, a reumám ellen. Egészen véletlenül jöttem ide. Bécsben voltam. Hallom, hogy Budapest. Itt még sohse voltál, mondom magamnak. És eljöttem.*

— Tetszik?

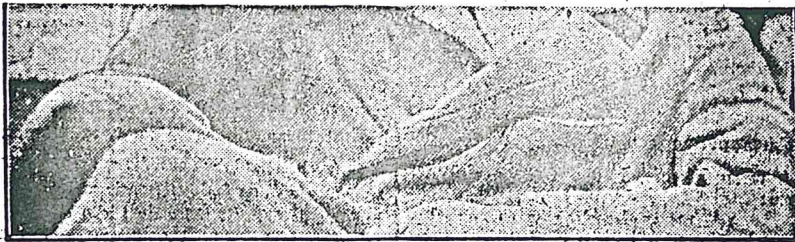
— Gyönyörű, *de ezt maga sokkal jobban tudja. Csak három napja vagyok itt, alig láttam valamit. Igen hálás lennék, ha megmondaná, hogy hová menjek.*

Budapesti kalauz, öt tömör mondatban, néhány név és telefonszám a cigarettás dobozon.

— Köszönöm, — mondja — ez nagyon jó. *De szeretnék vidékre is menni. Közelről akarom látni a magyarságot, falun, egyszerű emberek közt. Valamit olyat mondjon, ahol sok a ló, levegő, magányosság.*

Mondom. Aztán ő kérdez, *de nagyon sok állító mondattal. A kérdéseiből mindig kibújik a riporter, ki adatokat tud; tudja, hogy miből él a magyar munkás, milyenek az általános viszonyok; és most azt szeretné tudni a kérdéseim át, hogy mi is tulajdonképpen ez az ország. Majd a maga szakmájából kérdez.*

— *En is újságíró voltam, talán tud-*

Erich Maria Remarque a Gellért-szálloda teraszán

rettára gyújt a még égőről és folytatja:

— Tudja, félek az irrieriútól, de nem tagadhatom meg, mert azt mondanák: *na persze, ez a Remarque, fölvitte az Isten dolgát, most már nem áll szóba senkivel. Azért félek tőle, mert mit mondjak? Az író, újságíró is csak olyan ember, mint a többi. Dolgozik, mestersége van, mint a szabónak, vagy suszternek. Ő sem tud mást, mint a maga szakmáit. És erről beszéljek fellengős, költői és légius mondatokban? Miért? Hogy kinevessen aztán? Mint én azokat a felvulkodott kakasokat és hülyéket, akiket riporter koromban ismertem és akik világotmentő kérdésekről értekeztek cikkeimben a nagyközönség számára.*

Gúnyosan, de igen szívből jövő humorral mosolyog, azzal a biztos érzéssel, hogy igaza van. Kérdem, hogy dolgozik-e valamin?

— *Igen. Regényt írtam, még nem vagyok vele egészen készen, nagyon hosszú, hüznöm kell belőle és similanom egy kicsit.*

— A tartalma?

— *Se háború, se politika. Emberek sorsa, akik dolgoznak és élnek. Talán az őszre megjelenik.*

— *Címe?*

— *Isten mentse tőle. A politika csak árt a művészetnek. Az ember legyen író, vagy riporter, legyen szeme, lásson mindent, de ne politizáljon. Persze megeskik, hogy aztán valamelyik könyvével politikát csinál, de ezt akaratlanul tegye, mert az ilyen szándék megöli a művészetet. Én sem akartam politikát a »Nyugaton a helyzet változatlanságban«.*

Belétúr simán hátraféstült szőke hajába és kicsit álmos, jóleső hangon mondja:

— *Annál jobb dolog van a világon, mint a politika, miért ragaszkodják hát hozzá az ember?*

Aztán a magyar irodalom.

— *Úgy látom, — mondja — hogy a magyar irodalom most kezd nemzetközi súlyt kapni. Általában, ahol megfordulok a világon, magyarba ütközöm. Mondja: maguknál mindenkit művész?*

— *Kit ismer a magyar irodalomból?*

— *Természetesen a színpadi szerzőit elsősorban. Molnárt, Lengyel Menyhértot, Zilahyt. A prózaírók közül Körmenyit és Márai Sándort.*

Óvatosan órá terelem a beszélgetést, kerülő ezt a témát, de önkénytelenül is beleesik a csapdába.

— *Az úgy volt, — mondja — hogy a*

A viszo... lassan meg... penyében, na... hóna alatt a... garetázva a... ráérő, sütkér... lágsiker súly... rú inkognitó... máját fürdéli

Oszkár kihallg

A Magyar A kormány délelőtt kihallg porosz király A kihallgat felesége villá villásreggelin Quast, a Johs lárja, Macke német követ báro Feilitzsc lovagrend me mendátora.

Fel Dr. M I Felelős kiadó:

Szarkes VII. kerü... Regényzetár, hír... könyvostály: VI

KIADJA A MAI

Szerkesztős

Közirafel nem 8

Erich Maria Remarque a Gellért-szálloda teraszán

rettára gyújt a még égőről és folytatja:

— Tudja, félek az interjútól, de nem tagadhatom meg, mert azt mondanák: *na persze, ez a Remarque, fölvitte az Isten dolgát, most már nem áll szóba senkivel.* Azért félek tőle, mert mit mondjak? Az író, újságíró is csak olyan ember, mint a többi. *Dolgozik, mestersége van, mint a szabónak, vagy suszternek.* Ő sem tud mást, mint a maga szakmáját. És erről beszéljek fellengős, költői és légius mondatokban? Miért? Hogy kinevessen aztán? Mint én azokat a felfuvalkodott kakasokat és hülyéket, akiket riporter koromban ismertem és akik világotmentő kérdésekről értekeztek cikkeimben a nagyközönség számára.

Gúnyosan, de igen szívből jövő humorral mosolyog, azzal a biztos érzéssel, hogy igaza van. Kérem, hogy dolgozik-e valamin?

— *Igen. Regényt írtam, még nem vagyok vele egészen készen, nagyon hosszú, húznom kell belőle és simítanom egy kicsit.*

— A tartalma?

— *Se háború, se politika.* Emberek sorsa, akik dolgoznak és élnek. Talán az ószre megjelenik.

— *Címe?*

— *Isten mentsen tőle.* A politika csak árt a művészetnek. Az ember legyen író, vagy riporter, legyen szemé, lásson mindent, *de ne politizáljon.* Persze megesk, hogy aztán valamelyik könyvével politikát csinál, *de ezt akarattalanul tegye,* mert az ilyen szándék megöli a művészetet. *Én sem akartam politikát a »Nyugaton a helyzet változatlanságban.*

Beletúr simán hátrafésült szőke hajába és kicsit álmos, jóleső hangon mondja:

— *Annyi jobb dolog van a világon, mint a politika, miért ragaszkodjék hát hozzá az ember?*

Aztán a magyar irodalom.

— *Ugy látom, — mondja — hogy a magyar irodalom most kezd nemzetközi súlyt kapni.* Altalában, ahol megfordulok a világon, magyarba ütközöm. Mondja: *maguknál mindenki művész?*

— *Kit ismer a magyar irodalomból?*

— *Természetesen a színpadi szerzőit elsősorban. Molnárt, Lengyel Menyhértet, Zilahyt. A prózáírók közül Körmenyit és Márai Sándort.*

Ovatosan órá terelem a beszélgetést, kerülí ezt a témát, de önkénytelenül is beleesik a csapdába.

— *Az úgy volt, — mondja — hogy a*

— *A vizionlátásra, — mondja és lassan megindul ibolyaszínű fürdőköpenyében, nagy rakás újsággal a hóna alatt a fürdő felé, esőndösen cigarettázva a napfényben, akár a többi ráérő, sütkérező fürdővendég, egy világsiker súlyával a vállain, de szigorú inkognitóban, hiszen csak a reumáját fürdeti.*

Hertelendy István

Oszkár porosz-herceget kihallgatáson fogadta a kormányzó

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó szombaton, május 9-én délelőtt kihallgatáson fogadta Oszkár porosz királyi herceget.

A kihallgatás után a kormányzó és felesége villásreggelin látta vendégül a királyi herceget. Résztvettek még a villásreggelin: Hans Henning von Quast, a Johannita lovagrend kancellárja, Mackensen György budapesti német követ és felesége, valamint báró Feilitzsch Berthold, a Johannita lovagrend magyar csoportjának kommandátora.

Felelős szerkesztő:

Dr. MIHALYFI ERNŐ
Felelős kiadó: SÜMEGI VILMOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII. kerület, Rákóczi út 54. szám

Legyenézár, hirdetés, előfizetés, utazás- és könyvosztály: VII. kerület, Erzsébet körút 18-20

KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R. T.

Szerkesztőség Bécsben I., Kohlmarkt 7.

Kéziratot nem örzünk meg és nem adunk vissza.